

dle Šu 84 ex. ř. rozhodno, ani ve státní smlouvě Československé republiky s říší Německou o právní ochraně ze dne 20. ledna 1922, uveřejněné pod čís. 130 ve sbírce zákonů a nařízení z roku 1924, ani ve vládní vyhlášce ze dne 25. června 1924, čís. 131 sb. z. a n. Podle Šu 79 ex. ř. může býti povolena exekuce na základě cizozemského titulu jen tehdy a v těch rozměrech, když a pokud jest zaručena vzájemnost. Podle čl. I. shora uvedené státní smlouvy mezi Československou republikou a říší Německou požívají příslušníci jednoho z těchto smluvních států v území státu druhého bez újmy tam platných jazykových zákonů téhož postavení jako vlastní příslušníci tohoto státu a mohou volně, bez překážek dovolávati se soudů a jednati tam za těchto podmínek jako vlastní státní příslušníci. Jak vidno, vyslovena jest touto státní smlouvou mezi Československou republikou a říší Německou ohledně právní ochrany vzájemnost úplná (§§ 79 a 84 ex. ř.). Podle vládní vyhlášky ze dne 25. června 1924 čís. 131 sb. z. a n. může býti v říši Německé vedena exekuce na základě všech usnesení a rozhodnutí československých soudů, jimiž se vyřizuje spor po řádném řízení, zaručujícím slyšení obou stran, takže lze vésti exekuci v říši německé na základě exekučních titulů v Šu 1 ex. ř. pod č. 1, 2 a 3 uvedených a to i pokud jde o rozhodnutí o útratách řízení. Dle toho není s hlediska vzájemnosti překážky vésti z obdobných exekučních titulů německých soudů exekuci v Československé republice. Shora uvedený rozsudek a rozhodnutí zemského soudu v Berlíně, jež slouží za základ exekuci, o kterou jde, jsouce podle předloženého vysvědčení exekučně vykonatelný, patří nepochybně k exekučním titulům podle Šu 1 čís. 1 ex. ř. a proto, ježto z hlediska vzájemnosti, jak uvedeno, překážky pro povolení exekuce v tuzemsku není, a není, jak ani netvrzeno, závad pro povolení exekuce v Šu 80 čís. 1—3 a v Šu 81 čís. 1—4 ex. ř. po případě jinde uvedených, byla žádaná exekuce nižšími soudy právem povolena. Okolnost, kterou rekurentka uvádí jako důvod, proč exekuce povolena býti neměla, nemůže býti důvodem k odepření povolení exekuce, ježto nejde o závadu, záležející v nedostatku vzájemnosti a tudíž případ zamítnutí exekuce podle Šu 79 ex. ř. tu není.

Čís. 4597.

Pro žaloby o pensijní nároky zaměstnanců bývalé Buštěhradské dráhy jest příslušným rozhodčí soud zemské úřadovny II. Všeobecného pensijního ústavu v Brně.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1925, R I 68/25).

Žalobkyně byla oficiálkou u výhr. priv. Buštěhradské dráhy a před převzetím této dráhy do vlastnictví státu byla správou dráhy dána do stavu nemocných. Státní správa čsl. státních drah po nabytí vlastnictví dráhy žalobkyni propustila ve smyslu Šu 37 služebního řádu pro zřízence výhr. priv. Buštěhradské dráhy po předchozí tříměsíční výpovědi. Proti žalobě, domáhající se uznání nároku na pensi, namítl žalovaný erár nepřipustnost pořadu práva, již odůvodnil takto: Výměrem řediteřství státních drah Praha-Sever ze 17. března 1924 byla žalující

zpravena o tom, že jí podle výnosu ministerstva železnic ze dne 1. března 1924, čís. 10.681-pres/4 nepřísluší nárok na pensi. Tento výměr jest jediným právním důvodem žaloby. Takovým výměrům lze však podle §u 75 (2) zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. odpíratí toliko žalobou u příslušného rozhodčího soudu v neprodlužitelné lhůtě šesti měsíců od doručení výměru. Toto ustanovení platí podle výnosu ministerstva železnic ze dne 18. června 1923, čís. 31.826/22, vydaného podle §u 8 nařízení ze dne 29. prosince 1921, čís. 506 sb. z. a n. pro členy pensijního ústavu Buštěhradské dráhy. Výnosem ze dne 18. června 1923, čís. 31.826/22 Pres 4 udělilo ministerstvo železnic býv. Buštěhradské železnici pouze svolení, by až do odvolání prováděla jediné z technických důvodů pensijní pojištění svých zaměstnanců pomocí posavadních zaopatřovacích ústavů. Toto právo ministerstva železnic § 8 cit. vlád. nařízení dáno bylo jediné z toho důvodu, že v dohledné době z technických důvodů nebylo vůbec možno provést § 4 vlád. nařízení o společenstevním ústavě pensijním, nýbrž s ohledem na to, aby bylo vyvarováno desorientaci a přímému rozvratu administrativnímu, pensijní zařízení soukromých podniků zatím zůstala z technických důvodů v platnosti, by pozvolným vývojem došlo se k tomu, co ustanovuje § 4 vlád. nařízení. Výnosem ministerstva železnic nemohlo býti měněno ustanovení §u 9 bod 8 vlád. nař. čís. 506 z roku 1921, které nepřipouští jiného výkladu, než že všechny spory, nehledě vůbec k ustanovení §u 8, patří výlučně před rozhodčí soud zemské úřadovny II. v Brně. Nemůže tudíž býti cit. výnos ministerstva železnic nikterak směrodatným pro posouzení otázky příslušnosti a nemohou z něho býti vyvozovány předpoklady pro jinou příslušnost, než kterou on sám výslovně stanoví. Není myslitelné, že cit. výnos min. železnic, tedy pouhý správní akt, mohl by derogovati jasné a přesné znění vládního nařízení čís. 506 sb. z. a n. z roku 1921 § 9. Žalobkyně navrhla, by námitka nepřípustnosti pořadu práva byla zamítnuta a dovolávala se výnosu ministerstva železnic ze dne 18. června 1923, čís. 31.826, jímž Buštěhradská železnice byla sprostěna účasti na společenstevním ústavě pensijním, dále pensijních stanov Buštěhradské železnice, kde je výslovně v §u 30 řečeno, že pro všechny spory příslušným je v první stolici věcně příslušný soud v Praze. Dovolávala se dále prvního výnosu min. železnic vydaného pro sestátnění Buštěhradské dráhy ze dne 10. července 1923, čís. 43.173-I/4 bod IV, dle něhož zaměstnanci bývalé Buštěhradské železnice zůstávají až do jiné úpravy i na dále podrobeni služebnímu řádu a řádům pracovním, jakož i předpisům ústavu (fondu) soc. péče společnosti Buštěhradské železnice, a konečně dovolávala se nálezu rozhodčího soudu pro pensijní pojištění v Praze ze dne 27. října 1922, jímž s poukazem na § 30 pens. stanov Buštěhradské dráhy žaloba pro nepřípustnost zamítnuta. Soud první stolice námitku nepřípustnosti pořadu práva zamítl. Důvody: Soud zjistil, že § 30 pensijních stanov obsahuje ustanovení, žalující stranou tvrzené. Dle těchto stanov spory mezi osobami spadajícími pod pensijní stanovy Buštěhradské dráhy se strany jedné s Buštěhradskou dráhou se strany druhé rozhoduje soud v cit. §u uvedený. Vládním nařízením ze dne 29. prosince 1921, čís. 506 sb. z. a n. upraveno bylo pensijní pojištění železničních zaměstnanců všeobecně, tedy i u

drah soukromých. Dle §u 8 jeho muže ministr železnic v dohodě s ministerstvem sociální péče dovoliti soukromé dráze, sprostě ji účasti na společenstevním ústavě (§ 4), by opatřila pojištění svých zaměstnanců vlastním pensijním zařízením, jehož stanovy vyžadují jeho schválení. Toto pojištění nesmí býti nevýhodnějším nežli pojištění společenstevního pensijního ústavu. Dovolání může býti vázáno na podmínky, zejména na záruku pro splnění nároků z pojištění a může býti odvoláno. V základě výnosu ministerstva železnic ze dne 18. června 1923, čís. 31.826 zjistil soud, že Buštěhradské dráze výjimka v §u 9 shora cit. vlád. nař. čís. 506 z roku 1921 byla povolena. V základě služebního rozkazu státních drah odst. IV. zjistil soud, že státní správa, přebírajíc Buštěhradskou dráhu v něm — vydán v roce 1923 — výslovně uvádí, že zaměstnanci převzaté dráhy zůstávají až do odvolání podrobeni služebnímu řádu a pensijnímu pojištění dráhy s výjimkami, které se dodatně uvedou. Že by takové výjimky byly již uvedeny, není se žádné strany tvrzeno. Platí tu dosud ustanovení §u 30 pens. stanov Buštěhradské dráhy, dle nichž spory rozhoduje soud řádný. Mimo to jde o nárok ze služebního poměru, k jehož rozhodnutí jest pouze řádný soud příslušný. **R e k u r s n í s o u d** námitce nepřipustnosti pořadu práva vyhověl a žalobu odmítl. **D ů v o d y:** Stěžovatel poukazuje právem k ustanovení výnosu ministerstva železnic ze dne 18. června 1923, čís. 31.826/22 pres. 4, kterým toto zvláště upozorňuje generální ředitelství výhr. priv. buštěhradské železnice na ustanovení §u 9 vl. nař. ze dne 29. prosince 1921, čís. 506 sb. z. a n., jež jsou závazna také pro pensijní zařízení buštěhradské železnice. Totéž stanoví však tento § 9 téhož vl. nař. sám, neboť předepisuje, že pro pojištění podle §§ 2 až 8, tedy právě i pro tento výjimečný případ platí obdobně ustanovení tam jmenovaných §§u zákona s odchylkami a doplňky, v nichž pod čís. 8 ustanovuje, že pro žaloby podle obdoby §u 75 (2) zákona je příslušným rozhodčí soud zemské úřadovny II. všeobecného pensijního ústavu v Brně. Tím byl však změněn předpis §u 30 pens. stanov buštěhradské železnice, dle něhož rozhoduje spory řádný soud, a pořad práva tím byl vyloučen. Na tom nemohly ničeho změnití dovolané služební rozkazy ředitelství státních drah, neboť vládní nařízení čís. 506/21 bylo vydáno podle §u 2a) zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., má tedy závaznost zákona a nemůže jeho předpis o příslušnosti býti změněn pouhými služebními rozkazy ředitelství státních drah, i kdyby toto, pokud se týče ministerstva železnic bylo mělo v úmyslu změnití jimi předpis §u 9 cit. vlád. nař. Hledě však k zřetelnému upozornění ministerstva železnic ve výnosu, že ustanovení §u 9 téhož vlád. nař. jsou závazna i pro pensijní zařízení zaměstnanců buštěhradské železnice, je zřejmo, že tyto služební rozkazy účelu toho míti nemohly a neměly.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Vývody dovolacího rekursu nejsou s to, vyvrátiti správnost důvodů usnesení rekursního. Stačí na ně poukázati a dodati. Pensijní pojištění železničních zaměstnanců jest upraveno podle zásad zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. z roku 1907 ve znění, upraveném zejména zákonem ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. vládním nařízením

ze dne 29. prosince 1921, čís. 506 sb. z. a n. na základě Šu 2 a) cit. zák. čís. 89/20. Jak nesporno, bylo při převzetí Buštěhradské dráhy do svazku čsl. státních drah převzato až do jednotné nové úpravy též její pensijní zařízení jako t. zv. náhradní ústav pensijní ve smyslu Šu 64 a sl. cit. zák. č. 89/20, ovšem mohlo se tak státi pouze s výjimkami, které platné již v té době zákonodárství čsl. státu stanovilo. Takovou výjimkou jest též ustanovení o příslušnosti rozhodčího soudu k rozhodování sporů o nárocích zaopatřovacích, která je dle platného tehdy již zákonodárství podmínkou uznání zmíněných náhradních ústavů pensijních, jak nade vši pochybnost jasno z ustanovení §§ 66 čís. 3, 75 cit. zák. čís. 89/20 a Šu 9 (»pro pojištění podle Šu 2—8«) čís. 8 cit. vlád. nař. čís. 506/21. Na tomto zákonném stavu nemohly ničeho změnit služební rozkazy čís. 1 a 10 úředního listu ředitelství státních drah Praha-Sever a to již proto ne, že v tom směru ničeho neupravují, naopak na výjimku ohledně příslušnosti v přiznávání a vyplácení zaopatřovacích požitků výslovně upozorňují (čl. IX výnosu čís. 1) a dle svého obsahu pouze hlavní zásady převzetí Buštěhradské dráhy do státní správy sdělují a sdělení podrobné úpravy slibují (srv. výnos čís. 10 »Hlavní změny proti dosavadnímu stavu jsou tyto:«). Účelem citovaných zákonů a nařízení je úprava pensijního pojištění, tedy sociální péče kotvící v důvodech veřejnoprávních, pročež jejich ustanovení, pokud nestanoví výjimky, mají ráz pro dotčené podmínky obecně závazný, na něž z moci úřední třeba hleděti, což platí i o sporné příslušnosti k rozhodování sporů (srv. § 42 j. n.).

Čís. 4598.

Nedá-li vlastník nemovitosti vymazati zástavní právo pro zaniklou pohledávku, trvá zástavní právo dále a může je vlastník upotřebiti pro jiný úvěr, podle svých hospodářských potřeb, a to bez časového omezení, leč že právo zástavní bylo ujednáno na přesně vymezenou dobu nebo v knize pozemkové bylo časové omezení poznamenáno. Uvolněného práva zástavního lze použiti i pro jinou pohledávku téhož věřitele. Lhostejno, že původní úvěrová pohledávka měla určitý účel, od něhož se účel nové úvěrové pohledávky liší.

Měla-li pro novou úvěrovou pohledávku býti rozhodnou původní úvěrní listina, obsahující splniště v tuzemsku, nezměnilo se ani splniště nové pohledávky, třeba dlužník mezi tím přesídlil do ciziny.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1925, Rv I 1137/24.)

Žalující banka poskytla v roce 1913 žalované zápůjčku v rámci úvěrové hypoteky na statku žalované. V úvěrové listině bylo stanoveno splniště v Praze. Žalovaná zápůjčku zaplatila, avšak úvěrová hypoteka nebyla vymazána. V roce 1918 poskytla žalující banka žalované novou zápůjčku v rámci téže úvěrové hypoteky podle úvěrní listiny z roku 1918. Proti žalobě, domáhající se zaplacení této zápůjčky v Kč, namítla žalovaná, že v době poskytnutí nové zápůjčky byla příslušnicí cizozemskou a popírala splatnost zápůjčky v Kč. Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c , N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o